

## چکیده

هدف از این مقاله مروری بر ادبیات ریسک‌سنجی به منظور ارائه‌ی چارچوبی کاربردی، جهت مدل‌سازی و اندازه‌گیری ریسک بازار مالی برای بانک‌ها است. در ابتدا ضمن تشریح مفهوم ریسک مالی، ابعاد زیان ناشی از آن، در قالب شواهدی از بازار مالی و به ویژه سیستم بانکی کشورهای مختلف نشان داده شده است. در ادامه، نحوه‌ی شکل‌گیری ریسک مالی در ارتباط با ساختار و فعالیت بانک‌ها مورد بررسی قرار گرفته است. سپس اهمیت توجه به ریسک از دید بنگاه (بانک) و ناظر بازار (بانک مرکزی) تشریح گردیده است. در حقیقت برای بانک مدیریت ریسک، ابزاری به‌منظور رسیدن به ترکیب بهینه‌ی بازدهی و ریسک و برای ناظر بازار، اعمال نظارت و مقررات، ترمیم‌کننده‌ی موارد شکست بازار مالی است. سپس مروری اجمالی بر دستورالعمل‌های کمیته‌ی بال در خصوص نحوه‌ی به‌کارگیری چارچوب VaR برای اندازه‌گیری ریسک و تعیین ذخیره‌ی سرمایه، انجام گرفته است. در ادامه شاخص‌های مختلف ریسک‌سنجی مورد نقد و بررسی قرار گرفته و شاخص برگزیده، تحت عنوان «ارزش در معرض خطر: VaR» به‌عنوان چارچوب مبنا معرفی شده است و روش‌های سه‌گانه‌ی تخمین VaR شامل شبیه‌سازی تاریخی، تخمین حاشیه‌ای و شبیه‌سازی مونت کارلو همراه با نقاط قوت و ضعف هر کدام تشریح گردیده‌اند. در نهایت ضمن تشریح مفهوم و اهمیت فرایند بازآزمون مدل، نتایج تجربی بکارگیری مدل VaR به منظور پیش‌بینی ریسک شاخص قیمت کل بازار بورس مورد بررسی قرار گرفته است.

**کلمات کلیدی:** ارزش در معرض خطر، بازارهای مالی، ریسک، کمیته بال، بازآزمون.